

“Leerlingen moeten weer volwaardig gekwalificeerd van school komen”

Voortvloeiend uit het sectorplan Agrarisch en Groen gaat CUMELA Nederland nu ook met maatregel 4 en 5 aan de slag. Die richten zich op het verhogen van de kwaliteit van leerlingen en jonge medewerkers.

Het sectorplan Agrarisch en Groen kent in totaal zes maatregelen, waarvan er drie betrekking hebben op de deelsector Loonwerk (zie kader). De eerste maatregel in deze deelsector, levensfasebewust personeelsbeleid, is gericht op werkgevers en werknemers en vindt plaats op individuele bedrijven (zie Grondig 1). De andere twee maatregelen focussen zich vooral op de kwalificatiedriehoek school-leerling-leerbedrijf, waarbij de leerling het uitgangspunt is. “In tegenstelling tot het verleden worden werkgevers regelmatig geconfronteerd met een te grote afstand tussen hetgeen de leerling op school leert en de praktijk op het bedrijf en de cultuur van de sector. Dat zorgt ervoor dat het lastig is voor werkgevers en jonge medewerkers om succesvol samen te werken”, stelt

Jannie Takkebos, projectleider van het sectorplan loonwerk. “We zien dat leerlingen nu niet volwaardig gekwalificeerd van school komen, waardoor de aansluiting op de praktijk moeizaam gaat. Daarnaast is uitval van leerlingen tijdens de opleiding een groot risico. Dat is een gemiste kans, want jongeren zijn hard nodig gezien de economische omstandigheden en met het oog op de naderende vergrijzing.”

Meer praktijkbegeleiding

CUMELA Nederland gaat zich daarom, in samenwerking met de sociale partners, inzetten om deze kloof te dichten. De eerste maatregel, maatregel 4 uit het sectorplan, betreft extra praktijkbegeleiding van jonge medewerkers. Deze richt zich op de BBL-leerling van met name het eerste leerjaar die vier dagen in de week werkzaam is op een bedrijf en één dag in de week naar school gaat. “We merken dat deze leerling soms onvoldoende wordt begeleid en gestimuleerd, bijvoorbeeld om door te stromen naar een hoger niveau”, zegt Takkebos. “De scholen staan ook onder druk. Zo bezoekt de stagebegeleider in het gunstigste geval de leerling twee keer per jaar op het leerbedrijf, maar door de veranderde omstandigheden staat de kwaliteit van deze bezoeken soms onder druk. Daarnaast kijkt de stagebegeleider vaak alleen naar het functioneren van de leerling.”

Ook het leerbedrijf zelf heeft echter vaak niet de tijd of de mogelijkheden om de leerling verder te ontwikkelen naar een hoger niveau of om hem te helpen bij zijn loopbaanontwikkeling, weet Takkebos uit ervaring.

Ondersteuning

De extra praktijkbegeleiding wordt in de vierde maatregel vormgegeven door de inzet van externe praktijkbegeleiders, die de kwalificatiedriehoek school-leerling-leerbedrijf moeten gaan ondersteunen. “Hierdoor kunnen we ervoor zorgen dat de leerling in plaats van twee keer vier keer per jaar wordt bezocht op het leerbedrijf. Daarnaast kijkt de externe praktijkbegeleider niet alleen naar de leerling, maar ook naar de kwaliteit van het leerbedrijf”, legt de projectcoördinator uit.

Het inzetten van externe praktijkbegeleiders zorgt voor winst op meerdere vlakken. Behalve dat hij de leerling kan ondersteunen in de uit te voeren opdrachten kan hij ook zo nodig helpen de relatie tussen leerbedrijf en school te verbeteren en knelpunten op te lossen die zich eventueel tussen leerling en leerbedrijf voordoen. Daarnaast kan de externe praktijkbegeleider, door zijn of haar ervaring, optreden als examinator bij de proeven van bekwaamheid bij andere leerlingen en medewerkers. Ook kan deze begeleider de leerling begeleiden bij zijn loopbaanontwikkeling. "Stel dat een leerbedrijf niet de tijd en machines heeft om de leerling bepaalde vaardigheden aan te leren", geeft Takkebos als voorbeeld. "Wellicht dat het leerbedrijf de stagiair dan kan uitlenen aan een collega-leerbedrijf, zodat de leerling ook ervaring opdoet met een ander specialisme en zo eens in de keuken kijkt van een ander bedrijf."

Het is wel de bedoeling dat de externe praktijkbegeleider een aanvullende rol gaat spelen, benadrukt ze, en dus niet het werk overneemt van de stagebegeleider van de school.

Toetsing

De verwachting is dat deze vierde maatregel uiteindelijk zorgt voor een betere motivatie van de leerling, waardoor uitval vermindert en de leerling volwaardig gekwalificeerd van school komt. Daarnaast wordt de ondernemer gestimuleerd om een optimaal leerbedrijf te zijn en de begeleider wordt ondersteund in het uitvoeren van zijn taken.

Of deze resultaten ook daadwerkelijk worden behaald, is afwachten. Tijdens de projectperiode, die tot september 2016 loopt, wordt getoetst of de inzet van externe praktijkbegeleiders toegevoegde waarde heeft. Het project wordt onder 350 BBL-leerlingen uitgevoerd.

Extra praktijkdagen

Maatregel 5 uit het sectorplan betreft diezelfde kwalificatiedriehoek. Ook daar is het doel de leerling volwaardig gekwalificeerd van school te laten komen, hierbij met de inzet van extra praktijkdagen. "Scholen en leerbedrijven hebben vaak moeite met het aanbieden van voldoende beroepspraktijkvorming", zegt Takkebos. "Regelmatig hebben scholen niet de mogelijkheid om op eigen locatie leerlingen te leren werken met bijvoorbeeld oogstmachines of hen cultuurtechnisch werk te laten verrichten, en dit lukt ook niet op het leerbedrijf. Soms kan dit worden opgelost door aanvullende trainingen op bijvoorbeeld een praktijkschool, maar gezien het feit dat de praktijkleergelden verdwijnen, blijven er voor de leerlingen steeds minder mogelijkheden over om ruime praktijkervaring op te doen. Daardoor ronden leerlingen hun opleiding af zonder de specifieke vaardigheden te bezitten die nodig zijn in de sector, zoals het bedienen van zware machines. De nieuwe werkgever moet daar dan weer in investeren en heeft daar niet altijd de tijd en de financiële middelen voor."

Langer gezond en productief doorwerken

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is in april 2013 met een plan-gekomen ompersectordeNederlandsearbeidsmarktlaartemakenvoordetoekomst. De sectoren Agrarisch en Groen werden hierbij samengevoegd en van de betrokken sociale partners werd verwacht met een sectorplan te komen. Omdat elke deelsector, zoals Loonwerk, zijn eigen specifieke knelpunten heeft en eigen oplossingsrichtingen behoeft, zijn er in het uiteindelijk sectorplan Agrarisch en Groen drie maatregelen opgenomen die van toepassing zijn op de loonwerksector. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat medewerkers in de cumelasector langer gezond en productief kunnendoorwerken totaandepensioengerechtigdeleeftijd. Scholingenontwikkeling moeten een basis leggen voor een goede toekomst voor de huidige werkenden in de sectoren voor jonge, nieuwe werknemers die aan het begin van hun loopbaan staan. CUMELA Nederland werkt hierbij samen met CNV Vakmensen, Het Zwarte Corps en FNV Bondgenoten onder de paraplu van Colland.

Nieuwe praktijklocaties gezocht

Met extra praktijkdagen, vijf per jaar, moet de kwaliteit van de leerlingen naar een hoger niveau worden getild. Om dit te kunnen realiseren, is Takkebos op zoek naar nieuwe praktijklocaties bij bedrijven in de sector. Ze doet daarvoor een oproep aan alle bedrijven die onder de CAO-LEO vallen. "We zoeken bedrijven die graag een bijdrage leveren om (groepen) jonge mensen het vak te leren. Het zou prachtig zijn als er bedrijven reageren die al een trainingsruimte, machines en een instructeur ter beschikking hebben, maar reageer ook als de omstandigheden het mogelijk maken om dit met enige ondersteuning op korte termijn te realiseren. We zoeken dus bedrijven die al snel een praktijklocatie zouden kunnen zijn. Leerlingen zouden dan op deze bedrijven trainingen kunnen volgen."

Daarbij zijn er een aantal specifieke thema's uitgelicht waarop de trainingen zich kunnen focussen, zoals werken met grondverzetmachines, werken met GPS, grote oogstmachines en veilig langs de weg werken. "Stel dat een bedrijf gespecialiseerd is in het aanleggen en onderhouden van sportvelden, een praktijkruimte heeft en een iemand beschikbaar heeft die uitleg kan geven, dan kan dit bedrijf zich aanmelden. Ik kom dan langs, bekijk of het bedrijf inderdaad geschikt is en wat de mogelijkheden zijn", legt Takkebos uit. Voor het desbetreffende bedrijf biedt dit ook kansen in de vorm van een nieuwe inkomstenbron. "Logischerwijs staat hier een financiële vergoeding tegenover. We komen alleen tot een duurzame oplossing als de inzet van mensen en machines voldoende wordt betaald."

Voor zowel voor maatregel 4 als 5 kunnen geïnteresseerde leerbedrijven die onder de CAO-LEO vallen zich aanmelden bij projectleider Jannie Takkebos via e-mail jannietakkebos@hotmail.com of bellen naar 06-13546996.

TEKST: Marjolein van Woerkom

FOTO: CUMELA Communicatie